ZNEŠKODŇOVANIE LIEKOV NESPOTREBOVANÝCH FYZICKÝMI OSOBAMI DISPOSAL OF UNUSED DRUGS BY PRIVATE INDIVIDUALS

Organizačný útvar ŠÚKL:	Oddelenie distribúcie a lekárenstva		
Kód:	**MP 105/2024**	**Účinnosť:**	od 15.04.2024
Verzia:	8	**Strana:**	1/7
RZ/Znak hodnoty/lehota uloženia:	**A1/A/5**		

1 ÚČEL

Metodický pokyn určuje správne zaobchádzanie a zhromažďovanie nebezpečného odpadu - liekov nespotrebovaných fyzickými osobami v priestoroch verejnej lekárne.

2 POUŽITÉ POJMY

Odpad je hnuteľná vec, alebo látka, ktorej sa jej držiteľ zbavuje, chce sa jej zbaviť alebo je v súlade so zákonom o odpadoch (zákon č. 79/2015 Z. z.) povinný sa zbaviť.

Nakladanie s odpadom je zber, preprava, zhodnocovanie a zneškodňovanie odpadu vrátane dohľadu nad týmito činnosťami a nasledujúcej starostlivosti o miesta zneškodňovania a zahŕňa aj konanie obchodníka alebo sprostredkovateľa.

Zber odpadu je zhromažďovanie odpadu od inej osoby vrátane jeho predbežného triedenia a dočasného uloženia odpadu na účely prepravy do zariadenia na spracovanie odpadov.

Zhromažďovanie odpadu je dočasné uloženie odpadu u držiteľa odpadu pred ďalším nakladaním s ním, ktoré nie je skladovaním odpadu.

Skladovanie odpadu je dočasné uloženie odpadu pred niektorou z činností zhodnocovania odpadu alebo zneškodňovania odpadu v zariadení, v ktorom má byť tento odpad zhodnotený alebo zneškodnený.

Držiteľ odpadu je pôvodca odpadu alebo osoba, ktorá má odpad v držbe.

Pôvodca odpadu je:
a) každý pôvodný pôvodca, ktorého činnosťou odpad vzniká, alebo
b) ten, kto vykonáva úpravu, zmiešavanie alebo iné úkony s odpadmi, ak ich výsledkom je zmena povahy alebo zloženia týchto odpadov.

Telefón: +421/2/50 701 111 E-mail: sukl@sukl.sk Internet: www.sukl.sk

Nebezpečný odpad je odpad, ktorý má aspoň jednu nebezpečnú vlastnosť uvedenú v prílohe č. 3. Nariadenia komisie EÚ č. 1357/2014.

Liek je liečivo alebo zmes liečiv a pomocných látok, ktoré sú upravené technologickým procesom do liekovej formy a sú určené na ochranu pred chorobami, na diagnostiku chorôb, liečenie chorôb alebo na ovplyvňovanie fyziologických funkcií. (ZoL)

Zdravotnícka pomôcka je nástroj, prístroj, zariadenie, počítačový program, materiál alebo iný výrobok používaný samostatne alebo v kombinácii určený výrobcom na použitie pre človeka na diagnostické, preventívne, monitorovacie účely alebo liečebné účely, na zmiernenie ochorenia alebo na kompenzáciu zranenia, zdravotného postihnutia, na skúmanie, nahradenie alebo zmenu anatomickej časti tela alebo fyziologického procesu, na reguláciu počatia, ktorého hlavný účinok v ľudskom tele alebo na povrchu ľudského tela sa nezískal farmakologickými prostriedkami, imunologickými prostriedkami ani metabolizmom, ale ktorého činnosť možno podporovať týmito prostriedkami; za zdravotnícku pomôcku sa považuje aj príslušenstvo zdravotníckej pomôcky, ktoré je špecificky určené výrobcom na použitie spolu so zdravotníckou pomôckou. (ZoL).

3 POUŽITÉ SKRATKY

MH SR	Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky
MP	Metodický pokyn
MZ SR	Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky
MŽP SR	Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
NO	Nebezpečný odpad
NR SR	Národná rada Slovenskej republiky
ODL	Oddelenie distribúcie a lekárenstva
OMK	Oddelenie manažérstva kvality
OPL	Omamné a psychotropné látky
OS	Organizačná smernica
ŠÚKL	Štátny ústav pre kontrolu liečiv
Z. z.	Zbierka zákonov
z.n.p.	v znení neskorších predpisov
ZoL	Zákon č. 362/2011 Z. z. o liekoch a zdravotníckych pomôckach a o zmene a doplnení niektorých zákonov

4 SÚVISIACE PREDPISY A LITERATÚRA

4.1 Právne predpisy

Zákon č. 79/2015 Z. z. o odpadoch v z.n.p.

Zákon č. 139/1998 Z. z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch v z.n.p.

Zákon č. 331/2005 Z. z. o orgánoch štátnej správy vo veciach drogových prekurzorov v z.n.p.

Telefón: +421/2/50 701 111 E-mail: sukl@sukl.sk Internet: www.sukl.sk

Zákon č. 362/2011 Z. z. o liekoch a zdravotníckych pomôckach v z.n.p

Vyhláška MŽP SR č. 371/2015 Z. z., ktorou sa o vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch v z.n.p.

Vyhláška MŽP SR č. 365/2015 Z. z., ktorou sa ustanovuje *Katalóg odpadov* v z.n.p.

Vyhláška MZ SR č. 129/2012 Z. z. o požiadavkách na správnu lekárenskú prax v z.n.p.

Usmernenia MŽP SR k zaraďovaniu odpadových liekov podľa katalógu odpadov

4.2 Predpisy a usmernenia

Nariadenie komisie EÚ č. 1357/2014 z 18. decembra 2014, ktorým sa nahrádza príloha III k smernici Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES o odpade a o zrušení určitých smerníc

5 POSTUP

5.1 Klasifikácia odpadu z liekov podľa katalógu odpadov

Odpad z liekov nespotrebovaných fyzickými osobami sa zaraďuje medzi:
Kat. č. 20 01 31 *cytotoxické a cytostatické liečivá* - nebezpečný odpad
Kat. č. 20 01 32 *liečivá iné ako uvedené v položke 20 01 31* - ostatný odpad

Podľa usmernenia MŽP SR sa medzi tento odpad zaraďujú:

- Nebezpečný odpad s kat. číslom 20 01 31 vzniká zo *všetkých liekov uvedených v zozname liekov*, vrátane liekov s obsahom OPL a prekurzorov, a liekov s cytostatickým a cytotoxickým účinkom.
- Medzi nebezpečný odpad s kat. číslom 20 01 31 patria aj systémy na podávanie liečiv**,** ak ZP a liečivo tvoria jeden výrobok, ktorý je určený výlučne na použitie v danej kombinácii a nie je určený na opakované použitie, napr. náplastí s liečivom (transdermálne aplikačné systémy), vnútromaternicové teliesko s progestagénom, naplnené striekačky, aerosoly obsahujúce liečivo atď. Pre rozlíšenie liekov a zdravotníckych pomôcok ŠÚKL vypracoval pomôcku: Liek alebo zdravotnícka pomôcka?
- Medzi nebezpečný odpad s kat. číslom 20 01 31 nepatrí odpad z výživových doplnkov (vitamíny a iné doplnky stravy), z kozmetických prípravkov a zo zdravotníckych pomôcok.
- Ostatný odpad s kat. číslom 20 01 32 vzniká z homeopatických liečiv a z liečivých rastlín.

5.2 Úloha obce

Telefón: +421/2/50 701 111 E-mail: sukl@sukl.sk Internet: www.sukl.sk

Podľa § 81 ods. 8 písm. e) štvrtý bod 79/2015 Z.z. v z.n.p.

- obec vo všeobecne záväznom nariadení upraví v súlade s hierarchiou odpadového hospodárstva podrobnosti o spôsobe a podmienkach triedeného zberu komunálnych odpadov, najmä zberu veterinárnych liekov a humánnych liekov nespotrebovaných fyzickými osobami a zdravotníckych pomôcok.

5.3 Úlohy ŠÚKL a verejných lekární

Podľa § 74 zákona č. 362/2011 Z. z. v z.n.p.

Zneškodňovanie odpadu z humánnych liekov:

- tento odpad sa zneškodňuje podľa zákona č. 79/2015 Z. z.,
- verejná lekáreň je povinná zhromažďovať humánne lieky nespotrebované fyzickými osobami a odovzdávať ich ŠÚKL, ktorý sa považuje za pôvodcu tohto odpadu a zabezpečí jeho zneškodnenie na vlastné náklady podľa zákona č. 79/2015 Z. z.,

Podľa § 103 zákona č. 362/2011 Z. z. v z.n.p.

Zneškodňovanie odpadu z veterinárnych liekov:

- tento odpad sa zneškodňuje podľa zákona č. 79/2015 Z. z.,
- verejná lekáreň je povinná zhromažďovať veterinárne lieky nespotrebované fyzickými osobami a odovzdávať ich ŠÚKL, ktorý sa považuje za pôvodcu tohto odpadu a zabezpečí jeho zneškodnenie na vlastné náklady podľa zákona č. 79/2015 Z. z.

Podľa § 117 zákona č. 362/2011 Z. z. v z.n.p.

Zneškodňovanie odpadu zo zdravotníckych pomôcok:

- tento odpad sa zneškodňuje podľa zákona č. 79/2015 Z. z.,
- držiteľ povolenia na zaobchádzanie s liekmi a zdravotníckymi pomôckami sa považuje za pôvodcu odpadu a jeho zneškodnenie zabezpečí na vlastné náklady podľa zákona č. 79/2015 Z. z.

Podľa § 97 zákona č. 79/2015 Z. z. v z.n.p.

- držitelia povolenia na poskytovanie lekárenskej starostlivosti, s platnosťou od 01.01.2016, nemusia žiadať o súhlas na nakladanie s nebezpečným odpadom pokiaľ nenakladajú s väčším množstvom odpadu ako 1 t ročne.

Podľa § 112 ods. 3 zákona č. 362/2011 Z. z. v z.n.p.

- zakazuje sa uvádzať na trh ortuťové teplomery, ktoré sú určené na meranie telesnej teploty a sfygmomanometre určené širokej verejnosti.

Telefón: +421/2/50 701 111 E-mail: sukl@sukl.sk Internet: www.sukl.sk

5.4 Nakladanie s odpadom z liekov nespotrebovaných fyzickými osobami vo verejnej lekárni

- Verejná lekáreň musí mať určený priestor v súlade s vyhláškou MZ SR č. 129/2012 Z. z. pre dočasné zhromažďovanie liekov nespotrebovaných fyzickými osobami označený prílohami č. 1 - 3 tohto metodického pokynu.

- Základným obalom pre tento odpad je priesvitné polyetylénové hrubé vrece, ktoré na tento účel určil ŠÚKL. Používanie iných typov vriec je zakázané.

- Každé vrece musí byť pri preberaní označené nálepkou katalógového čísla odpadu 20 01 31 a identifikačnými údajmi prevádzkarne (názov a adresa).

- Nespotrebované lieky od občanov preberie zodpovedný pracovník lekárne.

- Pri skladovaní sa postupuje podľa *Prevádzkového poriadku lekárne pre miesto vyhradené na zhromažďovanie nebezpečného odpadu.*

- Použité predplnené striekačky, ktoré tvoria s ihlou jeden celok, sa zbierajú zvlášť do plastových nádob alebo pevných kartónových krabíc (aby sa zamedzilo poraneniu pracovníkov, ktorí budú s nádobami manipulovať) a odovzdávajú sa spolu s ostatným odpadom.

- Lieky nespotrebované fyzickými osobami, ktoré obsahujú OPL a prekurzory drog sa zbierajú spolu s ostatnými liekmi v priesvitnom vreci.

Organizačným zabezpečením a výkonom zneškodňovania zozbieraných liekov nespotrebovaných fyzickými osobami poveril ŠÚKL v súlade s výsledkami verejného obstarávania spoločnosť DETOX s.r.o., Banská Bystrica.

Odpad z liekov z lekární je zbieraný v pravidelných intervaloch pracovníkmi spoločnosti DETOX s.r.o. Odvoz odpadu sa uskutočňuje 2x ročne, t. j. jarným zvozom a jesenným zvozom. Okrem pravidelného zvozu sa vykoná aj mimoriadny zvoz v prípade havárie alebo ukončenia činnosti lekárne.

<u>Postup zberu tohto odpadu vykonávaný oprávnenou spoločnosťou:</u>

- Priesvitné vrecia určené na zhromažďovanie liekov nespotrebovaných fyzickými osobami možno naplniť najviac do 2/3 ich objemu, aby tak bola umožnená ďalšia manipulácia s vrecami.
- NO bude odvážený na informatívnych váhach pri odbere odpadu oprávnenou spoločnosťou.

Telefón: +421/2/50 701 111 E-mail: sukl@sukl.sk Internet: www.sukl.sk

- Oprávnená spoločnosť vystaví potvrdenie o odobratom množstve odpadu, ktoré potvrdia svojimi podpismi a pečiatkami zodpovedný zamestnanec lekárne a zamestnanec oprávnenej spoločnosti. Zamestnanec oprávnenej spoločnosti odovzdá zamestnancovi lekárne prázdne priesvitné vrecia. Za štandardných podmienok bude počet prázdnych vriec rovnaký ako počet odovzdaných plných vriec.
- Pokiaľ sa v priesvitných vreciach bude vyskytovať iný ako nebezpečný odpad s kat. číslom 20 01 31, oprávnená spoločnosť vrecia s odpadom nepreberie.
- Pokiaľ sa v priesvitných vreciach budú vyskytovať lieky vo vonkajšom obale a/alebo písomná informácia pre používateľa, oprávnená spoločnosť vrecia s odpadom nepreberie.
- Zamestnanec prevádzkárne označí vrecia s odpadom názvom a adresou prevádzkárne a zamestnanec spoločnosti DETOX s.r.o. zabezpečí odvoz odpadu.
- Odpad je po odbere odvážený na certifikovaných váhach, jeho množstvo je vpísané do Sprievodného listu nebezpečného odpadu. Sprievodné listy NO sú odosielané do ŠÚKL najneskôr do 10. dňa nasledujúceho mesiaca.
- Potvrdenie o odobratom množstve odpadu od obyvateľstva a vlastného odpadu predkladá lekáreň kontrolným orgánom ŠÚKL pri vykonávaných kontrolách vo verejnej lekárni.

Držiteľ povolenia (verejná lekáreň) sa na účely zákona č. 362/2011 Z. z. považuje za pôvodcu odpadu, a preto si zneškodnenie liekov vo svojom vlastníctve zneškodní na vlastné náklady podľa osobitného predpisu.

Verejným lekárňam sa zakazuje do vreca určeného pre lieky nespotrebované fyzickými osobami zhromažďovať lieky, ktorým je verejná lekáreň pôvodcom (napr. lieky, ktorým uplynula počas skladovania a/alebo ich uchovávania vo verejnej lekárni doba exspirácie, alebo boli inak znehodnotené).
V prípade, že inšpektori pri kontrole dodržiavania správnej lekárenskej praxe zistia neplnenie tejto povinnosti, budú postupovať v zmysle príslušných právnych predpisov.

<u>ŠÚKL listom požiadal občanov, aby pri odovzdávaní liekov do lekárne dodržiavali tieto zásady:</u>

- Nespotrebované lieky odovzdávali do verejnej lekárne iba vo vnútornom obale (blister, sklenená alebo plastová nádoba, hliníková tuba). Vonkajší obal lieku a príbalová informácia pre pacienta (PIL) z nespotrebovaných liekov patria do papierového odpadu.
- Medzi tento odpad nepatrí odpad z výživových doplnkov (vitamíny a iné doplnky stravy), z kozmetických prípravkov, zo zdravotníckych pomôcok a z homeopatických liekov.

Telefón: +421/2/50 701 111 E-mail: sukl@sukl.sk Internet: www.sukl.sk

- Právnické a fyzické osoby (podnikatelia) si zabezpečujú likvidáciu svojich nespotrebovaných liekov sami na vlastné náklady (cez spoločnosti, ktoré majú povolenie na prepravu a likvidáciu daného nebezpečného odpadu).

Oznam pre občanov o zaobchádzaní s nespotrebovanými liekmi umiestni prevádzkovateľ v oficíne verejnej lekárne (príloha č. 4 alebo príloha č. 5)**.**

5.5 Prílohy

Príloha č. 1 Opatrenia pre prípad havárie pri nakladaní s nebezpečným odpadom

Príloha č. 2 Identifikačný list nebezpečného odpadu

Príloha č. 3 Prevádzkový poriadok lekárne pre miesto vyhradené na zhromažďovanie nebezpečného odpadu

Príloha č. 4 Oznam pre občanov o zaobchádzaní s nespotrebovanými liekmi

Príloha č. 5 Čo nepatrí do liekového odpadu

6 ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Tento metodický pokyn bol schválený riaditeľom ŠÚKL Mgr. Romanom Dorčíkom dňa 15.04.2024.
MP 105/2024 verzia 8 je účinný od 15.04.2024 a nahrádza MP 105/2023 verziu 7.

Vypracoval	*Overil*	*Schválil (I)*	*Schválil (II)*
Meno: PharmDr. Zuzana Janov Bartáková Funkcia: Vedúca ODL	**Meno:** PharmDr. Gabriela Bezáková, CSc. Funkcia: Vedúca OMK	**Meno:** Ing. Renáta Baďurová, PhD. Funkcia: Vedúca SI	**Meno:** Mgr. Roman Dorčík Funkcia: riaditeľ
Dátum: 15.04.2024 Podpis:	Dátum: 15.04.2024 Podpis:	Dátum: 15.04.2024 Podpis:	Dátum: 15.04.2024 Podpis:

Telefón: +421/2/50 701 111 E-mail: sukl@sukl.sk Internet: www.sukl.sk

Adresa držiteľa povolenia na poskytovanie lekárenskej starostlivosti

Opatrenia pre prípad havárie pri nakladaní s nebezpečným odpadom

Úvod

Opatrenia pre prípad havárie sú zamerané na likvidáciu následkov havárie, ktorá môže vzniknúť pri nakladaní s nebezpečnýmodpadom z liekov.

Havária – definícia

Za haváriu možno považovať mimoriadnu udalosť spôsobenú ľudskou činnosťou alebo živelnými pohromami, čiastočne alebo úplne neovládateľnú, časovo a priestorovo neohraničenú, ktorá má nepriaznivé dopady na život, zdravie ľudí a životné prostredie.

1. Všeobecná časť

Základné údaje: *Adresa držiteľa povolenia na poskytovanie lekárenskej starostlivosti*

Adresy miest výkonu činnosti, v ktorých sa nakladá s nebezpečným odpadom:

2. Pohotovostná časť

Priestory s potenciálom nebezpečenstva vzniku havárie pri nakladaní s nebezpečným odpadom

Priestor vo verejnej lekárni, kde sa zhromažďuje nebezpečný odpad (lieky nespotrebované fyzickými osobami).

Ohlasovacia povinnosť externým organizáciám je v nasledovnom rozsahu:

- SIŽP – Slovenský inšpektorát životného prostredia, *adresa a kontaktné údaje na príslušný inšpektorát*
- Okresný úrad *adresa a kontaktné údaje na príslušný okresný úrad*
- Štátny ústav pre kontrolu liečiv, Kvetná 11, 825 05 Bratislava, tel. č. 0903 530 346
- DETOX s.r.o., Zvolenská cesta 139, 974 05 Banská Bystrica, tel. č. 048/47 125 25, 0905 323 323

Možné prípady únikov odpadov do prostredia:

- neovládateľný náhodný únik NO do pôdy a do prostredia súvisiaceho s povrchovými alebo podzemnými vodami
- únik NO pri možných poruchách a haváriách dopravnej techniky, ktorý môže byť príčinou následného znečistenia pôdy alebo vody
- únik NO pri nezodpovednej manipulácii s nim, čo môže byť príčinou znečistenia pôdy alebo vody
- pri porušení obalov (papierových a plastových), v ktorých sú odpady umiestnené
- dopravná nehoda
- nepredvídateľné živelné pohromy – udalosti

Zoznam nebezpečných odpadov, ktoré sa zhromažďujú v miestach výkonu činnosti:

Katalógové číslo	Názov skupiny
20 01 31	cytotoxické a cytostatické liečivá

3. Operatívna časť

Havárie, ktoré môžu zapríčiniť jednotlivé odpady:

- únik látok do pôdy a podzemnej vody (kat. č. 20 01 31).

Telefón: +421/2/50 701 111 E-mail: sukl@sukl.sk Internet: www.sukl.sk

Adresa držiteľa povolenia na poskytovanie lekárenskej starostlivosti

Prevencia vzniku jednotlivých druhov havárii

Nebezpečný odpad je skladovaný tak, aby pri bežnej manipulácii s nim a jeho uložení bol vylúčený únik do vonkajšieho prostredia. Manipulovať s nebezpečnýmodpadom môžu iba zamestnanci verejnej lekárne.

S nebezpečnými odpadmi je potrebné manipulovať tak, aby:

- nedošlo k úniku škodlivých látok mimo obal,
- nedošlo k preplneniu zberných obalov,
- boli zhromažďované vo vhodných obaloch,
- boli prepravené bezpečným spôsobom,
- boli zhodnotené alebo zneškodnené vhodným spôsobom.

Fyzikálno-chemické a nebezpečné vlastnosti jednotlivých druhov NO, opatrenia pri manipulácii a skladovaní, odporúčané spôsoby zneškodňovania, opatrenia pri nehodách a požiaroch, návod na poskytnutie prvej pomoci v prípade zasiahnutia škodlivými látkami sú zapísané v *Identifikačných listoch NO*, ktorými sú označené priestory, kde sa zhromažďuje NO.

Opatrenia na zneškodnenie následkov havárie a zabránenie ďalšiemu úniku nebezpečných látok:

- neodkladne ohlásiť haváriu
- odstrániť príčinu havárie,
- zabrániť vzniku škodlivých následkov havárie,
- okamžite pozbierať zvyšky škodlivých látok, resp. nasiaknutého sorpčného materiálu,
- varovať užívateľov objektu, ktorí by mohli byť haváriou ohrození;
- zistiť plošný rozsah havárie odmeraním plochy, na ktorej boli rozliate škodlivé látky,
- zistiť hĺbkový rozsah havárie,
- zneškodniť kontaminovaný materiál prostredníctvom oprávnenej organizácie.

Opatrenia na zneškodnenie následkov havárie a zabránenie ďalšieho úniku škodlivých látok majú čo najviac vylúčiť alebo znížiť následky vzniknuté únikom škodlivých látok do okolitého prostredia.

Prvá zdravotná pomoc

V prípade, že pri havárii došlo k úrazu, príp. aj k poškodeniam zdravia, podľa povahy zranenia, je potrebné okamžite privolať rýchlu lekársku pomoc (**tel. č. 155 prípadne tel č. 112**).

Zoznam pomôcok a materiálov na bezprostredný zásah:

Obaly:

- záchytné vrecia - na znehodnotený havarijný materiál,
- pozinkované vedro.

Pracovné pomôcky: lopata, metla.

Platnosť havarijných opatrení

Havarijné opatrenia sú platné odo dňa ich podpisu až do ich zrušenia, alebo zmeny.

Miesto umiestnenia havarijných opatrení

Havarijné opatrenia sú umiestnené vo všetkých priestoroch, kde sa nakladá s NO.

Aktualizácia havarijných opatrení

Za aktualizáciu havarijných opatrení zodpovedá poverený zamestnanec.

Dátum:

_____

Meno a priezvisko konateľa, podpis a pečiatka

Adresa držiteľa povolenia na poskytovanie lekárenskej starostlivosti

IDENTIFIKAČNÝ LIST NEBEZPEČNÉHO ODPADU (kat. č. 20 01 31)

1. Názov odpadu:
CYTOTOXICKÉ A CYTOSTATICKÉ

2. Kód odpadu:	2	0	0	1	3	1

3. Fyzikálne a chemické vlastnosti odpadu:
Tuhé a práškovité látky, tablety, masti, tinktúry a ampulky s obsahom farmakologicky účinných látok, plnidiel a pomocných látok. Odpad chemicky indiferentný.

4. Nebezpečné vlastnosti odpadu:
HP 6 Akútna toxicita
HP 7 Karcinogénny
HP 11 Mutagénny
HP 14 Ekotoxický

5. Odporúčané spôsoby zhodnocovania a zneškodňovania:

Odpad sa zneškodňuje činnosťou D10 - spaľovanie na pevnine.

6. Opatrenia pri haváriách a požiaroch:

a) Pri rozsypaní, rozliatí, úniku plynov a pod.:

Dôkladné mechanické očistenie povrchu, v prípade tekutých látok dekontaminácia povrchu povrchovoaktívnou látkou (piliny, vapex), uloženie odpadu do nepriepustného obalu.

b) Vhodné hasiace prostriedky:

Penový alebo práškový hasiaci prístroj

c) Prvá pomoc:

Umytie postihnutej časti tela vodou a mydlom, pri požití vyvolať zvracanie a postihnutého odviezť na lekárske ošetrenie.

7. Ďalšie údaje:

8. Pôvodca odpadu (názov a sídlo):
Adresa verejnej lekárne, telefón, e-mail
Štátny ústav pre kontrolu liečiv, Kvetná 11, 825 08 Bratislava
telefón: 02/507 01 111**, e-mail:** sukl@sukl.sk

9. Spracoval poverený zamestanec lekárne:
Meno a priezvisko
Adresa verejnej lekárne, telefón, e-mail
Štátny ústav pre kontrolu liečiv, Kvetná 11, 825 08 Bratislava
telefón: 02/507 01 111**, e-mail:** sukl@sukl.sk

Dátum:

_____
Podpis povereného zamestnanca lekárne, odtlačok pečiatky

Adresa držiteľa povolenia na poskytovanie lekárenskej starostlivosti

Prevádzkový poriadok lekárne pre miesto vyhradené na zhromažďovanie nebezpečného odpadu (kat. č. 200131 cytotoxické a cytostatické látky)

1. Verejná lekáreň zhromažďuje nebezpečný odpad (lieky nespotrebované fyzickými osobami) na vyhradenom mieste v hrubom priesvitnom polyetylénovom vreci, ktoré zabezpečuje ŠÚKL. Skladovanie v iných vreciach je zakázané. Vrecia môžu byť naplnené len do 2/3 objemu aby bolo umožnené ich ďalšej manipulácii.

2. Miesto zhromažďovania nebezpečného odpadu je označené identifikačným listom nebezpečného odpadu, opatreniami pre prípad havárie pri nakladaní s nebezpečným odpadom a prevádzkovým poriadkom.

3. Ak fyzické osoby odovzdajú lieky v polyetylénových vreciach alebo iných obaloch**,** lieky je potrebné vysypať do polyetylénových vriec určených na daný odpad a prinesené obaly vyhodiť do komunálneho odpadu, plastového odpadu.

4. Použité striekačky, ktoré tvoria s ihlou jeden celok, sa zbierajú oddelene do pevných plastových fliaš, tak aby nedošlo pri manipulácii k poraneniu. Odovzdávajú sa samostatne pri zbere odpadu spoločnosti DETOX s.r.o. Pri manipulácii s odpadom sa používajú ochranné rukavice.

5. Medzi nebezpečný odpad nepatrí odpad z výživových doplnkov (vitamíny a iné doplnky stravy), z kozmetických prípravkov, zo zdravotníckych pomôcok a z homeopatických liekov. V prípade, že v priesvitných polyetylénových vreciach sa bude náchádzať iný ako nebezpečný odpad kat. č. 20 01 31, vrecia nebudú oprávnenou spoločnosťou prevzaté na likvidáciu.

6. Odpad je zabezpečený pred zneužitím alebo odcudzením.

7. Kontrolnému orgánu sa umožní prístup na miesta, kde sa odpad zhromažďuje.

8. Odvoz odpadu sa uskutoční 2x ročne, t. j. jarným zvozom (marec - apríl) a jesenným zvozom (október – november). Okrem pravidelného zvozu sa vykoná aj nepravidelný zvoz v prípade havárie alebo ukončenia činnosti lekárne.

9. V prípade havárie pri nakladaní s nebezpečným odpadom sa upovedomí štátny ústav a prepravca odpadu a postupuje sa v súlade s opatreniami pre prípad havárie.

V *obci*, platné od dňa:

_____

Meno a priezvisko konateľa, podpis a pečiatka

Telefón: +421/2/50 701 111 E-mail: sukl@sukl.sk Internet: www.sukl.sk

Adresa držiteľa povolenia na poskytovanie lekárenskej starostlivosti

OZNAM PRE OBČANOV

ZAOBCHÁDZANIE S NESPOTREBOVANÝMI LIEKMI

Vážení občania,

Štátny ústav pre kontrolu liečiv (ŠÚKL) Vás žiada o spoluprácu v súvislosti s likvidáciou nespotrebovaných liekov.

Najdôležitejšia zásada:

Lieky, ktoré nebudete ďalej užívať a lieky po dátume exspirácie **nevyhadzujte do komunálneho odpadu**, pretože sú nebezpečným odpadom, ktorý môže znečistiť prostredie a ohroziť zdravie ľudí. Ich likvidáciu zabezpečuje Štátny ústav pre kontrolu liečiv v na to určených spaľovniach z prostriedkov štátneho rozpočtu.

Kvôli zabezpečeniu správnej **likvidácie nespotrebovaných liekov ako nebezpečného odpadu a ich oddelenia od bežného odpadu,** Vás žiadame o nasledovnú spoluprácu:

- **nespotrebované lieky odovzdajte do lekárne iba vo vnútornom obale** (blister, sklenená alebo plastová nádoba, hliníková tuba). Použité striekačky, ktoré tvoria s ihlou jeden celok, sa zbierajú zvlášť do plastových fliaš.
  Vonkajší obal lieku a príbalová informácia pre pacienta (PIL) z nespotrebovaných liekov patria do bežného komunálneho odpadu, resp. papierového odpadu.
- **medzi tento odpad nepatrí odpad z výživových doplnkov** (vitamíny a iné doplnky stravy), **z kozmetických prípravkov, zo zdravotníckych pomôcok, z homeopatických liekov a ortuťové teplomery,**
- **právnické a fyzické osoby (podnikatelia) si zabezpečujú likvidáciu svojich nespotrebovaných liekov sami** na vlastné náklady (cez spoločnosti, ktoré majú povolenie na prepravu a likvidáciu daného nebezpečného odpadu).

Ročne sa zlikviduje v spaľovniach priemerne 210 ton odpadu z nespotrebovaných liekov, čo zaťaží štátny rozpočet, teda nás všetkých. Dbajme na to, aby sme správne zaobchádzali s liekmi. Nadmerné množstvo nespotrebovaných liekov zaťažuje našu peňaženku 2x. Prvýkrát, keď za lieky platíme, či už ako občania alebo prostredníctvom zdravotných poisťovní a druhýkrát za ich likvidáciu.

Vopred ďakujeme za Vašu spoluprácu!

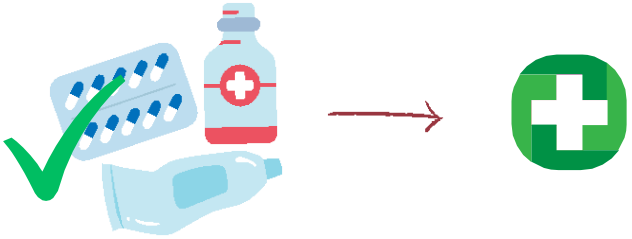
Dátum: 15.04.2024

Telefón: +421/2/50 701 111 E-mail: sukl@sukl.sk Internet: www.sukl.sk

Adresa držiteľa povolenia na poskytovanie lekárenskej starostlivosti

Lieky nikdy nevyhadzujte do komunálneho odpadu, ani nesplachujte do toalety. Ide o nebezpečný odpad, ktorý môže znečistiť životné prostredie a ohroziť zdravie ľudí.

Čo patrí do liekového odpadu

Nespotrebované lieky odneste do lekárne iba vo vnútornom obale - t. j. v blistri, sklenenej či plastovej nádobe, tube a pod.

Ihly, ktoré sú súčasťou balenia lieku, prosíme, odovzdajte do OSOBITNEJ NÁDOBY a nezmiešavajte ich s liekmi.

Čo nepatrí do liekového odpadu

- **vonkajší obal liekov a príbalový leták,**
- **vitamíny a výživové doplnky,**
- **kozmetika,**
- **odpad zo zdravotníckych pomôcok a ortuťové teplomery,**
- **homeopatické lieky.**

Takýto odpad lekáreň nie je povinná prebrať.
Ďakujeme za spoluprácu!

SÚKL
ŠTÁTNY ÚSTAV PRE KONTROLU LIEČIV

Telefón: +421/2/50 701 111 E-mail: sukl@sukl.sk Internet: www.sukl.sk